

**Universitat Autònoma
de Barcelona**

**Facultat de Ciències de l'Educació
Grau d'Educació Primària**

UNA MAR D'EMOCIONS:

Recursos per a mestres d'Educació Infantil i Primària.

<http://maremocions.wordpress.com/>

**Treball de fi de Grau
Directora: Carme Martín**

**Patricia Romero Martín
Juny 2014**

EL PERQUÈ DE TOT PLEGAT...

Al llarg de la vida tots vivim bons i mals moments però malauradament aquells que recordem amb més intensitat solen ser els que ens deixen un mal regust de boca. Sovint perquè no hem estat capaços d'afrontar-los com hagués calgut o exterioritzar aquelles emocions que van quedar guardades per sempre en el nostre interior fent-nos mal, tan sols, a nosaltres mateixos mentre per la resta passen desapercebudes.

Des de que vaig veure per primer cop el documental “**Pensant en els altres**” em vaig adonar del buit existent vers el tema de les emocions a les aules al llarg dels meus estudis. Aquest any, amb el Treball de Fi de Grau amb Carme Martín, em vaig trobar en una situació privilegiada on podia escollir quin volia que fos el tema a tractar. No ho vaig dubtar ni un moment, les emocions a l'aula!

Després d'escollir el tema vaig tenir l'oportunitat de parlar amb la meva tutora per comentar-li la meva idea de crear una pàgina web amb recursos per a mestres d'educació Infantil i Primària. Una mar d'emocions, és el resultat de totes aquestes ganes d'emprendre un projecte nou.

Tradicionalment, s'entenia l'escola com l'espai per a intercanviar sabers; dels qui el tenen als que l'han de prendre, traspasant així el coneixement. Avui dia, l'escola hauria de ser entesa com l'espai que permet als alumnes pensar, reflexionar i ser crítics sobre aspectes significatius, contextualitzats i funcionals que els serviran per la seva vida en societat. Per a poder tenir competències en tots aquests aspectes socials i personals, és necessari que els nostres alumnes siguin capaços d'identificar i expressar les pròpies emocions a l'hora que són empàtics.

El/La mestra ha de deixar de ser la transmissora de la informació i del coneixement per donar pas a les motivacions i interessos dels infants com a motor de l'aprenentatge. Les seves diferències individuals ens han d'ajudar a plantejar diferents ventalls d'activitats que ens permetin treballar de manera global una situació a través de diverses perspectives i activitats; tenint en compte les intel·ligències i habilitats dels alumnes.

Una mar d'emocions: Recursos per a mestres d'Educació Infantil i Primària.

<http://maremocions.wordpress.com/>

Els recursos literaris són un dels molts recursos per a treballar les emocions a l'aula, però no els únics. Després d'haver dut a terme aquest Treball de Fi de Grau, m'engresco en un camí del que de moment no veig l'horitzó per anar omplint de recursos aquesta mar.

QUÈ ES PRETÉN AMB "UNA MAR D'EMOCIONS"?

Una mar d'emocions, té per objectiu oferir als mestres recursos literaris per a treballar les emocions a l'aula d'educació Infantil i Primària. Sovint, es diu que el motiu pel que no es treballen les emocions a les aules és per falta de recursos; la web, amb voluntat de créixer, anirà ampliant la informació amb recursos i estratègies per a treballar les emocions a les vostres aules. Cal dir doncs, que aquesta web no tant sols pretén ser un banc de recursos per a mestres sinó també un espai d'intercanvi on reflexionar i plantejar dubtes.

QUÈ POT APORTAR UN CONTE DINS L'AULA?

"Un conte és una obra d'art, i la seva missió principal és de la jurisdicció de les coses de l'art". Sara C. Bryant (1993)

- ✓ Propicien el desenvolupament personal dels infants.
- ✓ Ens permeten guiar-los en la resolució de conflictes, modificació de conductes adequades, facilitar l'expressió, etc.
- ✓ Segons **Jean, G.** (1988) els contes permeten als infants alliberar el seu imaginari, permetent-los així extrapolar els seus problemes a altres situacions en un entorn segur, controlat i que comprenen.
- ✓ Segons **Trujillo, V.** (2012) treballar les emocions a través dels contes ajuda als infants a posar nom a l'emoció que senten; condició imprescindible per desenvolupar-se de forma natural i positiva en aquesta etapa és que l'adult ajudi el nen a exterioritzar les seves emocions.

COM EXPLICAR UN CONTE? 5 CONSELLS BÀSICS

“Si vols un adult amb un pensament creatiu, de petit explica-li contes; si el vols a demés més savi, explica-li més contes”. A. Einstein

- 1) Fes-te teu el conte:** Busca recursos que et facin sentir còmode mentre ell llegeixes. Prepara't la lectura prèviament, d'aquesta manera podràs seleccionar aquelles parts del text que creus més rellevants. Escull tant sols aquells contes que et facin sentir còmode i què pensis que tenen algun sentit per als teus alumnes.
- 2) Busca un espai adequat:** Els nens s'han de sentir còmodes llegint el conte, però tu també. Pensa en l'opció de crear un espai de contes a l'aula en la que els alumnes puguin acostar-se voluntàriament a llegir. Asseure's en forma de rotllana o en semicercle t'ajudarà a mantenir contacte visual amb els teus alumnes a l'hora que crees un ambient càlid. El silenci també és un dels factors que influenciarà en l'atenció dels teus alumnes mentre llegeixes el conte. Podries elaborar amb els alumnes unes regles a seguir en l'espai de contes o durant la lectura perquè siguin ells mateixos els que posin els límits, permetent-los així autoregular-se.
- 3) Tu ets el centre:** Quan expliques un conte tots els teus alumnes estaran pendent d'allò que els expliques perquè és diferent, no ho han sentit mai. Evita interrompre la teva lectura per renyar o cridar l'atenció a algun dels teus alumnes. Utilitza el teu to de veu el llenguatge corporal per arribar als teus alumnes.
- 4) Deixa'ls participar:** Permet que els teus alumnes participin al llarg del conte fent-los preguntes o fer que participin en fer accions. Les preguntes poden fer referència a aspectes que ja han succeït o bé a especulacions sobre aspectes que creuen que passaran pròximament. Al final de la lectura del conte és important iniciar un debat perquè els alumnes puguin identificar les emocions del conte i relacionar-les amb aspectes de la seva vida.

Una mar d'emocions: Recursos per a mestres d'Educació Infantil i Primària.

<http://maremocions.wordpress.com/>

5) Gaudeix de la lectura: Recorda que res mai sortirà com has planejat. No t'agovïis i gaudeix de les aportacions dels teus alumnes. La màgia de ser mestre és que seguim aprenent dia a dia dels nostres alumnes.

Sara C. Bryant (1993) defineix el conte com “*una obra d'art, i la seva missió principal és de la jurisdicció de les coses de l'art*”. Segons Bryant el narrador/a ha de tenir les següents qualitats:

- ✓ Sentir el conte, transmetre entusiasme i intensitat.
- ✓ To de veu tranquil.
- ✓ Mostrar plena naturalitat, dramatitzar els contes (gesticulacions per reforçar la narració).
- ✓ No atabalar-se si ens falla la memòria. Ells seguiran pendents del que llegeixis.

Els contes, per tant, propicien el desenvolupament dels infants a l'hora que adquireixen la llengua materna i competència comunicativa a nivell verbal i no verbal.

Segons l'autora de “Com explicar un conte” cal tenir en compte els següents aspectes a l'hora de fer una lectura:

- ✓ Cal un previ estudi i anàlisi de la història.
- ✓ Si cal, podem adaptar el relat (escurçar o retallar).

COM ESTÀ ORGANITZADA LA WEB?

Un conte és un recurs narratiu que ens serveix per arribar als nostres infants de manera directa o indirecta. Els contes, poden ser classificats de moltes maneres, en aquest cas, trobaràs contes classificats segons diverses emocions (amor, ansietat, calaix de sastre, complexos, culpabilitat, egoisme, enveja, felicitat, gelosia, hostilitat, ira, mort, nostàlgia, por, soledat, timidesa i tristesa) i segons les edats (0-4, 5-8, 9-12 o +6).

Una mar d'emocions: Recursos per a mestres d'Educació Infantil i Primària.<http://maremocions.wordpress.com/>

“Als nens se’ls ensenyen tot tipus de coneixements, però no se’ls ensenya a gestionar les seves emocions” Elsa Punset

Cal tenir en compte, a més, que el 98% dels llibres seleccionats a la web són llibres que podreu trobar a les biblioteques públiques de Catalunya. Aquesta decisió va ser presa pel simple fet que com a mestres, encara que voldríem, no podem anar comprant llibres sense límit, cal que tinguem en compte que a les biblioteques també en podem trobar.

Aquesta costum també pot ser transmesa als alumnes fent-los partícips de l’elecció del llibre o inclús proporcionant-los un carnet i una visita cada cert temps perquè puguin escollir ells mateixos quins llibres volen llegir.

Una mar d'emocions

Recursos per a mestres d'Ed. Infantil i Primària SOBRE MI... PROPOSTES LITERÀRIES

Benvingut/da a una mar d'emocions!

Ser emocionalment intel·ligent s'entén com la capacitat de mantenir una relació proporcionada entre les emocions negatives i les positives. Actuar intel·ligentment serà doncs, saber identificar l'origen i la naturalesa de les emocions en nosaltres mateixos per controlar-les de manera reflexiva i establint connexions entre els pensaments, les emocions i els propis comportaments. Però, com ho faran els nostres alumnes si no saben exterioritzar ni expressar el que senten?

Segons *Bisquerra* (2000), entenem l'**educació emocional** com "un procés educatiu continu i permanent que pretén potenciar el desenvolupament emocional com a complement indispensable del desenvolupament cognitiu, ja que ambdós constitueixen els elements essencials del desenvolupament de la personalitat integral.

Des de les **escoles** és important que propiciem el treball de les **emocions a l'aula** ja que així afavorirem que els nostres alumnes siguin capaços de reconèixer les pròpies emocions, identificar la dels altres, desenvolupar habilitats per controlar les emocions pròpies, prevenir els efectes perjudicials de les emocions negatives, desenvolupar habilitats per generar emocions positives, desenvolupar una millor competència emocional i, el més important, desenvolupar una actitud positiva i motivant per a afrontar la vida i el futur (*Bisquerra, 2002*).

Una mar d'emocions, té per **objectiu** oferir als mestres recursos literaris per a treballar les emocions a l'aula d'educació Infantil i Primària. Sovint, es diu que el motiu pel que no es treballen les emocions a les aules és per falta de recursos; la web, amb voluntat de créixer, anirà ampliant la informació amb **recursos i estratègies** per a **treballar les emocions a les vostres aules**.

Gaudeix de tots els recursos i diguen's si n'has utilitzat algun a la teva aula, així com contes que creus que es podrien incloure a la nostre mar d'emocions.

CERCAR

Search... Anar

ENTRADES RECENTS

Mimi "tomatito"

Tears

Fora llàgrimes!

¿Quién ha robado mi trono?

Mamá, collit

L'estrella de la Laura

Darrere el mur

La vieja en la botella

L'ovella Bela

Segueix-mel: una història d'amor que no té res d'estrany

Amb bogeria

Bernat l'amoïnàt

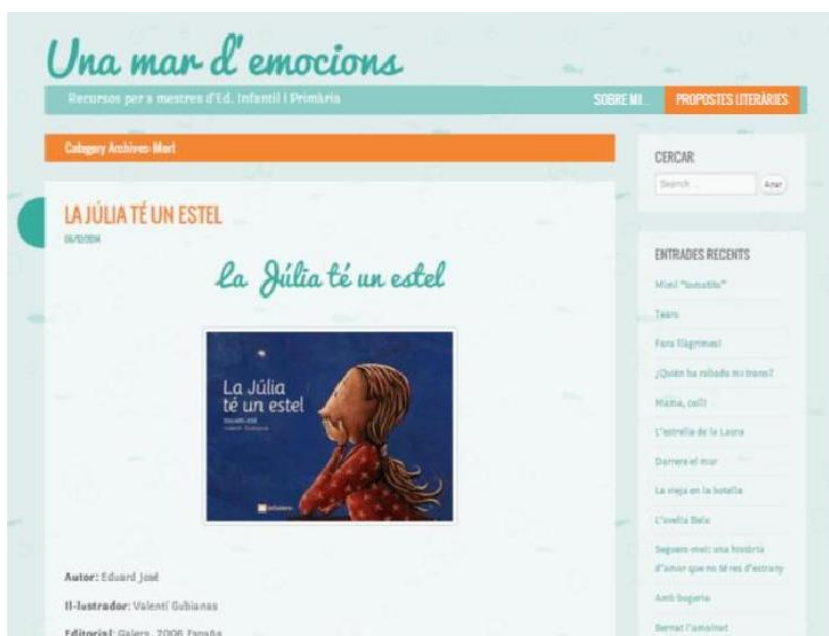
Tres gallines i un oió

Dins la pàgina web el visitant hi trobarà dues pestanyes principals, una sobre l'autora amb presentacions i reflexions personals, agraïments, conclusions i lectures i altres recursos de referència. L'altre pestanya, dedicada als recursos literaris, ofereix al lector alguns consells sobre com explicar un conte i perquè utilitzar-lo com a recurs és una

Una mar d'emocions: Recursos per a mestres d'Educació Infantil i Primària.

<http://maremocions.wordpress.com/>

bona idea. Dins d'aquestes propostes literàries ofertes podran trobar-hi diverses categories (amor, ansietat, calaix de sastre, complexos, culpabilitat, egoisme, enveja, felicitat, gelosia, hostilitat, ira, mort, nostàlgia, por, soledat, timidesa i tristesa) que permetran triar de manera adequada l'obra escollida per a la intervenció a l'aula.

BIBLIOGRAFIA EMPRADA REFERENT A LES EMOCIONS

- ✓ BACH, J.; DARDER, P. (2002) Sedúctete para seducir: vivir y educar las emociones. Barcelona: Paidós.
- ✓ BISQUERRA, R. (Coord.). (2002) La práctica de la orientación y la tutoría. Barcelona: Praxis.
- ✓ BRYAN S., (1993) Com explicar contes. Barcelona: La llar del llibre.
- ✓ CARPENA, A. (2001) Educació socioemocional a primària. Vic, Catalunya: Eumo.
- ✓ ELIAS, M. J.; ZINS, J.; WEISSBERG R. (1997) Promoting Social and Emotional Learning: Guidelines for Educators. Association for supervision & curriculum development.
- ✓ DARDER, P. (2001) Repensar l'educació des de les emocions, dins Perspectiva Escolar núm. 256.
- ✓ GRACZYK, P. A.; WEISSBERG, R. P.; PAYTON, J. W.; ELIAS, M. J.; GREENBERG, M. T.; ZINS, J. E. (2000) Criteria for evaluating the quality of school-based social and emotional learning programs, dins R. Bar-On i J. D. A. Parker [eds.], The handbook of emotional intelligence. Theory, development, assessment, and application at home, school, and in the workplace. San Francisco, California: Jossey-Bass.
- ✓ GNEPP, J. (1989) Children's use of personal information to understand other people's feelings, dins C. Saarni i P. Harris [eds.], Children's understanding of emotion. Cambridge, England: Cambridge University Press.
- ✓ HARTER, S. (1983) Developmental perspectives on the self-system, dins E. M. Hetherington [ed.], Handbook of child psychology. Socialization, personality and

Una mar d'emocions: Recursos per a mestres d'Educació Infantil i Primària.

<http://maremocions.wordpress.com/>

social development. New York: Wiley.

- ✓ HARRIS, P. (1989) Los niños y las emociones. El desarrollo de la comprensión psicológica. Madrid: Alianza.
- ✓ IZARD, C. E.; MALATESTA, C. Z. (1987) Perspectives on emotional development I: differential emotions theory of early emotional development, dins J.D. Osofky [ed.], Handbook of infant development. New York: Wiley.
- ✓ JEAN, G. (1988) El poder de los cuentos. Barcelona: Pirene.
- ✓ MAYER, J. D.; SALOVEY, P. (1997) What is emotional intelligence?, dins P. Salovey i D. J. Sluyter [eds.], **Emotional development and emotional intelligence: educational implications**. New York: Basic Books.
- ✓ MAYER, J. D.; SALOVEY, P.; CARUSO, D. (2000) Emotional intelligence as zeitgeist, as personality, and as mental ability, dins R. Bar-On i J. D. A. Parker, **The handbook of Emotional Intelligence. Theory, development, assessment, and application at home, school, and in the workplace**. San Francisco, California: Jossey-Bass.
- ✓ ORTIZ, M. J. (2001) Desarrollo emocional, dins F. López, I. Etxebarria, M. J. Fuentes i M. J. Ortiz [coords.], **Desarrollo afectivo y social**. Madrid: Pirámide.
- ✓ PAULA, I. (2002) **Habilidades sociales: educar hacia la autoregulación. Conceptualización, evaluación e intervención**. Barcelona: ICE-Horsori.
- ✓ SAARNI, C. (1997) Emotional competence and self-regulation in childhood, dins P. Salovey, P. i D. J. Sluyter [eds.], **Emotional development and emotional intelligence. Educational implication**, New York: Basic Books.
- ✓ SALA, J. (2000) **Psicobiología de les emocions i educació emocional, conferència del I Congrés Estatal d'Educació emocional**. Barcelona.

Una mar d'emocions: Recursos per a mestres d'Educació Infantil i Primària.

<http://maremocions.wordpress.com/>

- ✓ SHAFFER, D. R. (2002) **Desarrollo social y de la personalidad**. Madrid: Thomson Paraninfo, SA.

- ✓ SHAPIRO, L. E. (1998) **La Inteligencia emocional de los niños. Una guía para padres y maestros**. Barcelona: Ediciones B.

- ✓ TRUJILLO, V. (2012) **El conte com a eina terapèutica**. Barcelona: Revista Educat (3). Última consulta: 9 de juny de 2014 de <http://www.educat.cat/bloc/wp-content/uploads/2012/12/el-conte-com-a-eina-terapeutica.pdf>

COM FER UNA PÀGINA WEB?

A continuació es proporcionen alguns enllaços a tutorials sobre com realitzar una pàgina web o un blog en el format presentat: Wordpress.

- ✓ BOLAÑOS, C. (2003) **Cómo crear una página web con Wordpress?** [Vídeo] Disponible a <https://www.youtube.com/watch?v=Kjgs6nmSzyE>. Última consulta: 10 de juliol de 2014.

- ✓ WORDPRESS (2014) **Fòrum de suport** Última consulta: 10 de juliol de 2014 de <http://ca.forums.wordpress.org/>